

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи магістра Чеботарьова Кирила Сергійовича на тему: Особливості розвитку туристичної індустрії Закарпатської області

Науковий керівник: к. геогр. н., доцент Телебенєва Євгенія Юріївна

Актуальність дослідження. Закарпатська область є одним із найпривабливіших туристичних регіонів України, який поєднує унікальні природні ресурси, багатий культурно-історичний спадок та вигідне географічне розташування на перетині кордонів з країнами Європейського Союзу. Туристична індустрія відіграє важливу роль у соціально-економічному розвитку області, забезпечуючи створення робочих місць, підвищення інвестиційної привабливості території та зміцнення бюджетів місцевих громад.

Сучасні умови, пов'язані з трансформацією туристичних потоків, наслідками пандемії COVID-19 та впливом воєнних подій, актуалізують потребу у вивченні особливостей функціонування та перспектив розвитку туристичної сфери Закарпаття. Область демонструє стійкий попит з боку внутрішніх туристів та зберігає високий потенціал для розширення міжнародного туризму, що зумовлено наявністю природних ландшафтів, мінеральних вод, гірськолижних комплексів і розгалужених транскордонних зв'язків.

Разом із тим подальший розвиток туристичної індустрії стикається з низкою викликів: нерівномірністю інфраструктурного забезпечення, необхідністю модернізації транспортної та сервісної інфраструктури, потребою у цифровізації туристичних послуг, посиленні маркетингової діяльності та формуванні конкурентних туристичних продуктів. У цих умовах вивчення специфіки розвитку регіонального туристичного комплексу, визначення його сильних і слабких сторін, а також шляхів підвищення конкурентоспроможності є надзвичайно важливим.

Актуальність обраної теми зумовлюється також тим, що туризм визначений одним із пріоритетних напрямів Стратегії розвитку Закарпатської області до 2027 року. Відтак дослідження особливостей розвитку туристичної індустрії має практичну значущість для органів місцевого самоврядування, суб'єктів туристичного бізнесу, інвесторів та фахівців, залучених до формування регіональних програм розвитку.

Таким чином, вивчення особливостей розвитку туристичної індустрії Закарпатської області є важливим і своєчасним завданням, оскільки дозволяє обґрунтувати напрями підвищення ефективності туристичного сектору та посилення конкурентних переваг регіону в умовах сучасних соціально-економічних викликів, що, в свою чергу і зумовлює **актуальність обраної теми дослідження.**

Метою дослідження є комплексний аналіз сучасного стану та особливостей розвитку туристичної індустрії Закарпатської області, виявлення проблем і потенціалу її функціонування, а також обґрунтування напрямів підвищення ефективності й конкурентоспроможності регіонального туристичного комплексу.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі завдання:

- розкрити теоретичні основи функціонування та розвитку туристичної індустрії в регіональному вимірі;
- охарактеризувати туристичні ресурси та види туризму Закарпатської області;
- проаналізувати сучасний стан і динаміку розвитку туристичної індустрії регіону (інфраструктура, туристичні потоки, обсяги послуг, інвестиційна активність тощо);
- виявити ключові проблеми, чинники та обмеження, які впливають на розвиток туризму в Закарпатській області;
- оцінити конкурентні переваги та потенціал регіону для розвитку туристичної сфери;
- запропонувати напрями та заходи щодо вдосконалення розвитку туристичної індустрії та підвищення її ефективності в області.

Об'єктом дослідження є туристична індустрія Закарпатської області.

Предметом дослідження є особливості, тенденції, проблеми та механізми розвитку туристичної індустрії Закарпатської області в умовах сьогодення.

Методологічну основу дослідження сформував набір спеціальних і загальнонаукових підходів. До спеціальних було віднесено районування, за допомогою якого окреслено просторові відмінності та територіальну специфіку туристичної діяльності; графічний та картографічний методи, що дали змогу представити інформацію у наочній формі та відобразити розміщення туристичних ресурсів; метод моделювання, використаний для формування прогнозів щодо подальшого розвитку туризму; статистичний аналіз, застосований для опрацювання числових показників; аналіз джерел інформації, що передбачав опрацювання даних офіційної звітності, наукової літератури та матеріалів з інтернет-ресурсів.

Серед загальнонаукових інструментів використано порівняльно-географічний підхід, методи аналізу та синтезу, а також системний підхід, які забезпечили комплексне вивчення закономірностей функціонування та розвитку туристичної сфери в межах Закарпатської області.

Інформаційна база дослідження. Статистичні дані Державної служби статистики України, Закарпатської обласної військової адміністрації, Департаменту туризму та курортів Міністерства культури та інформаційної

політики України, а також офіційні звіти, аналітичні матеріали Закарпатської обласної ради та територіальних громад.

Дослідження ґрунтується на матеріалах регіональних стратегій розвитку, даних туристично-інформаційних центрів області, офіційних інтернет-ресурсів органів влади та професійних туристичних платформ. Використано наукові публікації, навчальні та методичні видання, періодичну літературу, а також електронні ресурси наукових бібліотек, зокрема Центральної наукової бібліотеки імені В. Н. Каразіна.

Дослідження складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (62 найменування). Робота викладена на 78 сторінках, містить діаграми, графіки, картосхеми, фотографії тощо.

Ключові слова: туристсько-рекреаційні ресурси, туризм, рекреація, туристична індустрія, Закарпатська область.